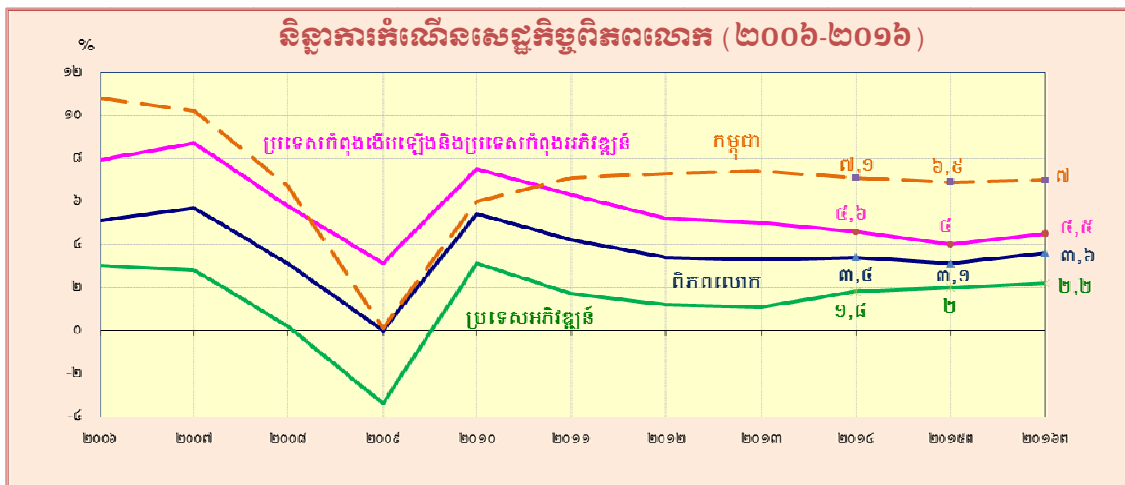

ការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជានៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៥ និងទស្សនវិស័យអនាគត

រៀបចំដោយ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

នៅឆ្នាំ២០១៥ នេះ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោកនៅបន្តងើបឡើងដោយមិនស្មើសាច់និងមានល្បឿនយឺតជាងឆ្នាំកន្លងទៅ និងទាបជាងការគ្រោងទុក ។ នៅក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ សេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកបានកើនឡើងយ៉ាងរឹងមាំ ខណៈដែលសេដ្ឋកិច្ចតំបន់អឺរ៉ុបនិងជប៉ុនបន្តមានកំណើនទន់ខ្សោយនៅឡើយ ។ ចំណែកឯកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកំពុងងើបឡើងនិងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍បានបន្តថយចុះក្នុងរយៈពេល ៥ឆ្នាំ ជាប់គ្នា ។ ការបន្តទទួលបានកំណើនយឺតគួបផ្សំនឹងភាពស្ថិតក្នុងការប្រែប្រួលនៃគោលនយោបាយក្នុងសេដ្ឋកិច្ចធំៗមួយចំនួន បានធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក នៅពុំទាន់មានភាពច្បាស់លាស់នៅឡើយ ហើយបន្តប្រឈមនឹងហានិភ័យដែលអាចទាញឱ្យសេដ្ឋកិច្ចថយចុះ នាពេលខាងមុខ ។ សេដ្ឋកិច្ចដែលគោលនយោបាយស្ថិតក្នុងអន្តរកាលរួមមាន ៖ សហរដ្ឋអាមេរិកអាចនឹងបន្តបង្កើនអត្រាការប្រាក់របស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីសេដ្ឋកិច្ចបានងើបឡើងជាលំដាប់ដែលបញ្ហានេះអាចធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលខ្លាំងនៃលំហូរទុននៅក្នុងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ និងការហូរទុនចេញពីប្រទេសកំពុងងើបឡើង ចំណែកឯសេដ្ឋកិច្ចចិនមានល្បឿនកំណើនថយចុះជាលំដាប់ដោយសារការកែសម្រួលរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទៅរកការពឹងផ្អែកលើមូលដ្ឋានក្នុងស្រុក ដែលការធ្លាក់ចុះនឹងអាចមានឥទ្ធិពលរាលដាលទៅដល់តំបន់នានាលើសកលលោក ។

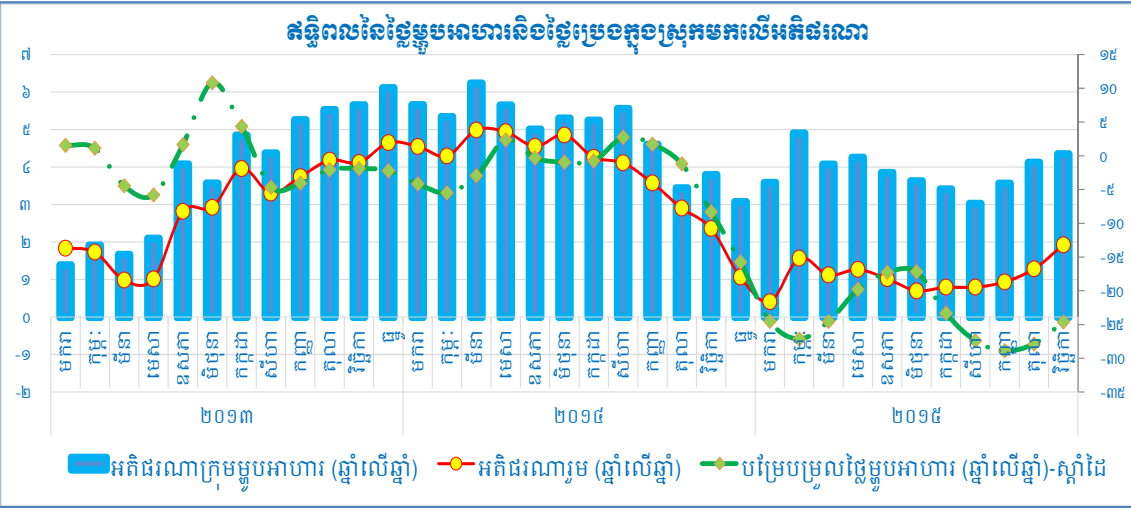
ក្នុងបរិការណ៍នេះ ការពង្រឹងមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងតំបន់និងក្នុងប្រទេសមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីលើកកម្ពស់ភាពធន់នឹងវដ្តនៃសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុសកល និងពង្រឹងបណ្តាញសុវត្ថិភាពតំបន់ សំដៅរក្សាបាននូវកំណើនប្រកបដោយចីរភាព ។ ក្នុងន័យនេះ នៅចុងឆ្នាំ២០១៥ នេះ ប្រជាជាតិនៃសមាគមអាស៊ីអាគ្នេយ៍ (អាស៊ាន) បានសម្រេចចាប់ផ្តើមអនុវត្តដំណើរការសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានជាផ្លូវការតាមការគ្រោងទុក ។ ស្ថិតក្នុងតំបន់ដែលមានសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយថាមពលនិង

^១ សំដៅទៅលើស្ថានភាពដែលក្នុងនោះកំណើននៅតាមតំបន់និងប្រទេសនីមួយៗលើពិភពលោកពុំទាន់កើនឡើងក្នុងនិន្នាការស្របគ្នានៅឡើយ ដោយមានតំបន់/ប្រទេសមួយចំនួនកើនឡើងរឹងមាំ ខ្លះកើនឡើងទន់ខ្សោយ ខ្លះមានកំណើនថេរ និងខ្លះទៀតមានកំណើនថយចុះ ។

សមាហរណកម្មនេះ កម្ពុជាបានពង្រឹងខ្លួនជាលំដាប់ តាមរយៈការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ស៊ីជម្រៅ និងគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចចម្បងៗប្រកបដោយទស្សនវិស័យវែងឆ្ងាយ ។ ជាក់ស្តែង សេដ្ឋកិច្ច កម្ពុជាត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថា នឹងបន្តមានកំណើនរឹងមាំនៅឆ្នាំ២០១៥នេះ ដែលគាំទ្រដោយកំណើន នៃការនាំចេញផលិតផលវាយនភ័ណ្ឌ ការធ្លាក់ចុះនៃថ្លៃប្រេង និងកំណើនតម្រូវការក្នុងស្រុក ជាពិសេស ក្នុងវិស័យសំណង់ អចលនទ្រព្យ និងការប្រើប្រាស់ ។ ការបន្តរក្សាបាននូវអត្រាកំណើនប្រកបដោយ ចីរភាពនេះ បានធ្វើឱ្យឆ្នាំ២០១៥ ក៏ជាឆ្នាំដែលកម្ពុជាបានត្រៀមខ្លួនរួចរាល់ក្លាយជាប្រទេសដែលមាន ចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបនៅឆ្នាំ២០១៦ ។ សមិទ្ធផលដ៏ថ្លៃថ្លាដែលមានអត្ថន័យជាប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ ប្រសូត្រចេញពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការធានាបាននូវសុខសន្តិភាព ស្ថិរភាព នយោបាយ និងភាពជោគជ័យនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិជាបន្តបន្ទាប់ ។ នៅក្នុងរយៈពេល ខ្លីនិងមធ្យម សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាវិញពឹងថានឹងទទួលបានកំណើនរឹងមាំបន្តទៀត ទោះបីជាប្រឈមនឹង ហានិភ័យមួយចំនួនដូចជា ៖ i- ការប៉ះពាល់ដល់ភាពប្រកួតប្រជែងដែលបណ្តាលមកពីការឡើងថ្លៃ នៃប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក, ការកើនឡើងថ្លៃឈ្នួលកម្លាំងពលកម្មក្នុងវិស័យកាត់ដេរ, និងការកើនឡើង នៃដៃគូប្រកួតប្រជែង រួមមានការបង្កើតតំបន់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិស៊ីហ្វីក^៦ (TPP) និងកិច្ចព្រមព្រៀង ពាណិជ្ជកម្មសេរីវាងវៀតណាមនិងតំបន់អ៊ីរ៉ង់, និងការបើកចំហសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា, ii- ឥទ្ធិពលនៃការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ចចិននិងកំណើនទន់ខ្សោយនៃសេដ្ឋកិច្ចតំបន់អ៊ីរ៉ង់ និង iii- លំហូរទុន ចេញពីតំបន់និងស្ថានភាពវិវត្តន៍នៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ។

២ កិច្ចព្រមព្រៀងតំបន់ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិស៊ីហ្វិកជាកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ដែលបច្ចុប្បន្នមានប្រទេសជាសមាជិកចំនួន ១២ រួមមាន អូស្ត្រាលី ប្រ៊ុយណេ កាណាដា ឈីលី ជប៉ុន ម៉ាឡេស៊ី មីកស៊ីកូ នូវែលសេឡង់ ប៉េរូ សិង្ហបុរី សហរដ្ឋអាមេរិក និងវៀតណាម រំពឹងថានឹងចុះ ហត្ថលេខា នាដើមខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៦ ។

ឆ្នាក់ចុះនេះបានបង្កជាសម្ពាធច្រើនប្រាក់រៀលថយថ្លៃធៀបនឹងដុល្លារអាមេរិកផងដែរ ។ ឆ្លើយតបនឹងសម្ពាធនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងទីផ្សារប្តូរប្រាក់ក្នុងកម្រិតសមស្រប ដែលអាចគ្រប់គ្រងអត្រាប្តូរប្រាក់រៀលធៀបនឹងដុល្លារអាមេរិកឱ្យមានស្ថិរភាពបានយ៉ាងល្អប្រសើរ ។ ការរក្សាបាននូវស្ថិរភាពតម្លៃប្រាក់រៀលក្នុងបរិយាកាសនេះ មិនត្រឹមតែបានការពារអំណាចទិញរបស់ប្រជាជនដែលទទួលបានចំណូលជាប្រាក់រៀលប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំងបានបង្កើនជំនឿទុកចិត្តរបស់សាធារណជនមកលើប្រាក់រៀលមួយកម្រិតថែមទៀតផងដែរ ។ គួរបញ្ជាក់ផងដែរថា គោលនយោបាយរក្សាស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់នៅតែដើរតួនាទីចាំបាច់ប្រៀបបានដូចជាយុទ្ធសាស្ត្រថែរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃនៅកម្ពុជាដូច្នេះដែរ ។

ការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុជាតិយ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច គឺជាកត្តាចាំបាច់បំផុតក្នុងការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ។ ក្នុងន័យនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានគាំទ្រនិងចូលរួមអនុវត្តគោលនយោបាយលើកកម្ពស់ប្រាក់រៀលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើឡើងដោយប្រុងប្រយ័ត្ននិងផ្អែកលើយន្តការទីផ្សារ តាមរយៈការដាក់ចេញនូវវិធានការលើកទឹកចិត្តការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល, ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងចរាចរណ៍រូបិយវត្ថុនៅទូទាំងប្រទេស, លើកកម្ពស់គុណភាពនិងសុវត្ថិភាពធនបត្រ, និងបង្កើនការយល់ដឹងរបស់សាធារណជនពីសារៈសំខាន់របស់ប្រាក់រៀល ។ ជារួម កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បានបង្កើនតម្រូវការប្រាក់រៀលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចជាលំដាប់ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី បរិមាណប្រាក់រៀលក្នុងចរាចរណ៍និងប្រាក់បញ្ញើជាប្រាក់រៀលនៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ ធៀបនឹងដុល្លារអាមេរិក នៅក្នុងសមាសភាគនៃរូបិយវត្ថុទូទៅ ដែលបញ្ហានេះទាមទារឱ្យគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់បន្តរួមចំណែកឱ្យកាន់តែខ្លាំងក្នុងការជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀល ។ ស្របពេលដែលតម្រូវការប្រាក់រៀលបានកើនឡើង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានបន្តស្រូបយកប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកចូលក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារជាលំដាប់ សំដៅរក្សាស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់ និងបានគរពនូវទុនបម្រុងអន្តរជាតិឱ្យមានកម្រិតខ្ពស់សមស្រប ដែលបម្រើដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និងពង្រឹងជំនឿទុកចិត្តរបស់វិនិយោគិនមកលើភាពរឹងមាំនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។ ក្នុងនាមជាស្ថាប័នគ្រប់គ្រងទុនបម្រុងអន្តរជាតិដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិជាតិ

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានធ្វើការវិនិយោគទុនបម្រុងនេះដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្នបំផុត ហើយបែងចែកជាសំណុំវិនិយោគនិងសមាសភាគវិនិយោគរូបិយប័ណ្ណសំខាន់ៗ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ។ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា នាពេលថ្មីៗនេះ មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិបានសម្រេចដាក់បញ្ចូលប្រាក់យ៉ន់ចិន (RMB) ទៅក្នុងកន្លែង SDR ហើយការបញ្ចូលនេះនឹងចាប់ផ្តើមអនុវត្តនៅចុងឆ្នាំ២០១៦ ។ ការណ៍នេះនឹងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក៏ដូចជាធនាគារកណ្តាលនានាអាចបង្កើនការធ្វើពិពិធកម្មទុនបម្រុងអន្តរជាតិ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យអត្រាប្តូរប្រាក់បានកាន់តែប្រសើរ ។

ចំពោះការអភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារវិញ ផ្អែកលើគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុច្បាស់លាស់ និងគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ វិស័យធនាគារបានបន្តរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស មានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង ប្រសិទ្ធភាព និងសមាហរណកម្មខ្ពស់ទៅក្នុងតំបន់និងពិភពលោក និងបានដើរតួនាទីស្នូលក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាប័ន្ន ។ ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិនិងត្រួតពិនិត្យត្រូវបានពង្រឹងជាបន្តបន្ទាប់ ស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ដើម្បីរក្សាឱ្យបានភាពរឹងមាំ និងសុវត្ថិភាពប្រព័ន្ធធនាគារ ។ ទន្ទឹមនេះ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុក៏ត្រូវបានអភិវឌ្ឍកាន់តែប្រសើរក្នុងនោះរួមមាន ៖ ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារអន្តរធនាគារតាមរយៈការជំរុញតម្រូវការមូលបត្រអាចជួញដូរបាន ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសន្ទនីយភាពឱ្យបានល្អ, ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់សម្រាប់សម្រួលដល់ការទូទាត់ឱ្យកាន់តែមានសុវត្ថិភាពនិងប្រសិទ្ធភាព ហើយដែលនឹងអាចទទួលបានមូលនិធិភ្លាមៗ និងធ្វើការទូទាត់អន្តរធនាគារ ។ ម៉្យាងទៀត ក្នុងពេលដែលវិស័យធនាគារបានរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា^៣ (សហក) បាននិងកំពុងពង្រឹងសមត្ថភាពវិភាគនិងតាមដានប្រតិបត្តិការសង្ស័យរបស់បុគ្គលរាយការណ៍ ដើម្បីធានាថាវិស័យធនាគារកម្ពុជាគេចផុតពីគោលដៅនៃការធ្វើសកម្មភាព សម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។ ប្រសិទ្ធភាពនៃការងារត្រូវបានទទួលការវាយតម្លៃខ្ពស់ដោយក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ FATF^៤ ហើយអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកនៃក្រុម EGMONT^៥ ដែលជាសហគមន៍អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ។

ដើម្បីគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការសម្រេចកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រឱ្យបានលើសពី ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ និងស្របតាមគំនិតផ្តួចផ្តើមថ្មីរបស់អាស៊ានក្រោយឆ្នាំ២០១៥ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយជំរុញបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដែលសំដៅបង្កើនការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការកាន់តែទូលំទូលាយនិងមានតម្លៃសមរម្យ ។ បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រជាជនពេញវ័យដែលបាននិងកំពុងប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុមានបរិមាណស្មើនឹងពាក់កណ្តាលនៃប្រជាជនពេញវ័យសរុប ។

^៣ សហក ត្រូវបានគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ដែលប្រកាសឱ្យប្រើនៅឆ្នាំ២០០៧ ។
^៤ ក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ FATF ជាស្ថាប័នអន្តររដ្ឋាភិបាល ដែលបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៨៩ ដោយរដ្ឋមន្ត្រីនៃសមាជិកទាំង ៣៤ ដែលមានសមត្ថកិច្ច ។ គោលបំណងនៃការបង្កើត FATF គឺដើម្បីកំណត់ពីបទដ្ឋាន និងលើកកម្ពស់ការអនុវត្តច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ និងនីតិវិធីប្រតិបត្តិការឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព សំដៅប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់ ហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម និងការគំរាមកំហែងផ្សេងទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងភាពសុចរិតនៃប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ។
^៥ សហគមន៍អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ EGMONT ផ្តល់ជាជំនួយសម្រាប់អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកឱ្យបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការសម្អាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។ ក្រុម EGMONT បានវិវត្តខ្លួនជាលំដាប់ ហើយបច្ចុប្បន្នមានអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាសមាជិកចំនួន ១៥១ ។

ការរីកចម្រើននៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងធនាគារ និងកំណើនប្រជាជនពេញវ័យជាលំដាប់ បានជំរុញឥណទានកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ជាពិសេសទៅលើវិស័យសំណង់និងអចលនទ្រព្យ និងវិស័យផលិតកម្ម ។ ក្នុងបរិការណ៍នេះ គួបផ្សំនឹងបញ្ហាប្រឈមនឹងហានិភ័យនៃការប្រែប្រួលក្នុងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវវិធានការម៉ាក្រូប្រុងប្រយ័ត្នបុរេសកម្មចម្បងៗ ជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យឱ្យបានទាន់ពេលវេលានិងមានប្រសិទ្ធភាព ដូចជាការពង្រឹងស្ថានភាពសន្ទនីយភាពនិងដើមទុន និងការដាក់ប្រាក់បម្រុងកាតព្វកិច្ចលើកម្ចីអនិវាសជនជាដើម ព្រមទាំងកំពុងសិក្សាវិធានដទៃទៀតចាំបាច់សម្រាប់ពង្រឹងស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុឱ្យបានរឹងមាំ ។ ទន្ទឹមនេះ ប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទានក៏ត្រូវបានពង្រឹង ដើម្បីបង្កើនតម្លាភាពនិងរួមចំណែកកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទានក្នុងវិស័យធនាគារ ។ ម្យ៉ាងទៀត គណៈកម្មាធិការស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានបង្កើតឡើងតាំងពីឆ្នាំ២០១១ មក បានតាមដាននិងវាយតម្លៃជាប្រចាំក្នុងកម្រិតម៉ាក្រូ លើហានិភ័យនានាដែលអាចមានផលប៉ះពាល់ដល់ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ។